

ທາງເລືອກໃນການເພີ່ມສະມັດຕະພາບການຜະລິດເຂົ້າ ຢູ່ເຂດນ້ຳຖ້ວມຂອງທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ

ເພັດມະນີແສງ ຊ້າງໄຊຍະສານ¹, ພູມິ ອິນທະບັນຍາ¹ ແລະ ນິລັນດອນ ຖາວອນສຸກ²

ບົດຄັດຫຍໍ້

ນ້ຳຖ້ວມ ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ເປັນຂໍ້ຈຳກັດ ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດເຂົ້າຂອງຊາວນາ ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຕາມທົ່ງພຽງ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ເລາະລຽບແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາຂອງມັນ ໃນນັ້ນ ທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ ເຊິ່ງເປັນທົ່ງພຽງທີ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງຜະລິດເຂົ້າທີ່ສຳຄັນແຫ່ງໜຶ່ງ ຂອງ ສປປ ລາວ, ມັກຈະປະສົບກັບບັນຫາໄພນ້ຳຖ້ວມເປັນປະຈຳ. ເຊິ່ງມັນໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດເຂົ້າໃນເຂດນີ້ ບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ມີການປ່ຽນແປງເຖິງ 50%. ເຖິງວ່າ ຈະມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ກັບຜົນເສຍຫາຍທີ່ອາດເກີດມາຈາກນ້ຳຖ້ວມກໍຕາມ ແຕ່ຊາວນາທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດນີ້ ກໍຍັງທຳການຜະລິດຢູ່, ເນື່ອງຈາກວ່າ ການປູກເຂົ້າມັນໄດ້ກາຍເປັນວັດທະນະທຳ ແລະ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງວິຖີຊີວິດຂອງຊາວນາ. ດັ່ງນັ້ນ ມັນຈຶ່ງເປັນເລື່ອງຍາກທີ່ຈະຫັນປ່ຽນພວກເຂົາ ໃຫ້ໄປປູກພືດອື່ນເພື່ອທົດແທນການປູກເຂົ້າ. ເພາະສະນັ້ນ, ການສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວນາ ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທົນນ້ຳຖ້ວມ ເພື່ອທຳການຜະລິດ ຈຶ່ງເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງ ທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດຢູ່ຮ່ວມກັບສະພາບແວດລ້ອມຂອງນ້ຳຖ້ວມໄດ້ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ຜົນຂອງການສຶກສາສະພາບ ແລະ ລັກສະນະຂອງນ້ຳຖ້ວມໃນເຂດນີ້ ເປັນເວລາ 2 ປີ ພົບວ່າ ນ້ຳຖ້ວມ ມີ 2 ປະເພດ ຄື ນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມໄຫຼ. ນ້ຳຖ້ວມໄຫຼ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເສຍຫາຍເຖິງ 50% ແຕ່ນ້ຳຖ້ວມຂັງເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເສຍຫາຍເຖິງ 100%. ຜົນຂອງການສຶກສາ ຍັງພົບວ່າ ແນວພັນເຂົ້າທົ່ວໄປ ສາມາດທົນທານຕໍ່ກັບນ້ຳຖ້ວມໄຫຼໄດ້ ປະມານ 2 ອາທິດ ແຕ່ບໍ່ສາມາດທົນຕໍ່ກັບນ້ຳຖ້ວມຂັງໄດ້ເກີນ 1 ອາທິດ. ພາຍໃຕ້ສະພາບນ້ຳຖ້ວມຂັງ ເປັນເວລາ 17 ມື້, ໃນຄວາມເລິກ 3.3 ແມັດ, ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ມີເປີເຊັນລອດຕາຍສະເລ່ຍ ປະມານ 80% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສະເລ່ຍ ປະມານ 1.7 ໂຕນ/ຮຕ, ໃນຂະນະທີ່ແນວພັນພື້ນເມືອງ ມີເປີເຊັນການລອດຕາຍ ສະເລ່ຍ 20% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສະເລ່ຍ 0.5 ໂຕນ/ຮຕ. ສິ່ງທີ່ໜ້າສົນໃຈອັນໜຶ່ງ ຄື ພາຍໃຕ້ນ້ຳຖ້ວມ 2 ຄັ້ງລະ 9 ແລະ 7 ມື້ ໃນຄວາມເລິກ 2 ແມັດ, ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ມີເປີເຊັນເຂົ້າລອດຕາຍ ສະເລ່ຍ 97% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ ສະເລ່ຍ 1.4 ຕ/ຮຕ ໃນຂະນະທີ່ແນວພັນພື້ນເມືອງບໍ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດເລີຍ.

ໃນລະດູແລ້ງ ປີ 2010-2011, ພາຍໃຕ້ການສົ່ງເສີມສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານງົບປະມານ ຈາກບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ ແລະ ການຕິດຕາມຊີ້ນຳທາງດ້ານວິຊາ ການ ຂອງນັກວິຊາການ ຈາກສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ, ຊາວນາ ຈຳນວນ 35 ຄົນ ທີ່ໄດ້ ຮັບການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດເມັດພັນເຂົ້າ ແລະ ໄດ້ທຳການຜະລິດ ເມັດພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ 1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ໄດ້ທັງໝົດ 42,317 ກລ, ໃນນັ້ນ ເມັດພັນຈຳນວນ 40,597 ກລ ໄດ້ ແຈກຢາຍໃຫ້ກັບຊາວນາ ຈຳນວນ 1,791 ຄົນ ທີ່ດຳລົງຊີວິດ ຢູ່ໃນ 86 ບ້ານ ຂອງ 5 ຕົວເມືອງ ເພື່ອ ປູກໃນລະດູຝົນ ປີ 2011.

ສັບສຳຄັນ: ແນວພັນເຂົ້າທົນນໍ້າຖ້ວມ, ເຂດນໍ້າຖ້ວມ, ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ນໍ້າຖ້ວມໄຫຼ, ນໍ້າຖ້ວມຂັງ, ການປັບຕົວ.

¹ສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ.

²ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ, ໜ່ວຍງານບັບປຸງຊີວິກການເປັນຢູ່.

Challenge of increasing rice productivity in flood prone areas of Xebangfai flood plain

Phetmanyseng Xangsayasane¹, Phuomi Inthapanya¹ and Nilandon Thavonsouk²

Abstract

Growing rice in the villages located along the Xebangfai river is usually facing to production losses, due to flooding. Flooding is the main cause of the production losses and cause fluctuation of the rice production in this area up to 50%. However, farmers living in these areas continue growing rice, because it is a deeply ingrained tradition and is part of their life style even with the high risk of production losses. The same practices have been passed on from generation to generation. Up to date, the situation remains the same and is rather difficult to change. Therefore, promoting farmers to use submergence tolerant rice variety to grow in flood prone area will help farmers to increase rice productivity and help them live with flooding condition.

Two years of the study about flooding in Xebangfai flood plain found that, two kinds of flooding were observed. Flash flood cause the death of rice plants up to 50%, while stagnant flood cause the death of rice plants up to 100%. Interestingly, regular (modern and traditional) rice varieties can survive under flash flood condition up to 2 weeks with water depth of 2 meters, but it can survive under stagnant flood less than 1 week. Furthermore, under stagnant flood of 17 days with water depth of 3.3 meters, TDK1-Sub1 showed survival percentage of 80% and gave grain yield of 1.7 t/h, while regular varieties had survival percentage of 20% and gave grain yield of 0.5 t/h. Interestingly, TDK1-Sub1 survived two episodes of submergence for 9 days and 7 days for one month interval in the water depth of 2 meters, and it had survival percentage of 97% with grain yield of 1.4 t/h, while regular rice varieties did not give any production.

In dry season 2010-2011, under supporting of NTPC, DSP, 34 farmers were trained to be seed producers and produced about 42.317 kg seed of TDK1-Sub1. Of which, about 40.597 kg was disseminated to 1,791 households who live in 86 villages of 5 districts in order to grow in wet season 2011 to reduce production loss in this coming wet season.

Keywords: *Submergence tolerant variety, TDK1-Sub1, flood-prone area, flooding, flash-flood, stagnant flood, submergence, production losses, survival and adaptation.*

¹Rice and Cash Crop Research Center, National Agriculture and Forestry Research Institute, Ministry of Agriculture and Forestry, Vientiane, Lao PDR. Email: phetmanisengx@yahoo.com

²Downstream Program Livelihood Team, Nam Theun 2 Power Company Limited, Vientiane, Lao PDR.

ບົດນຳ

ນ້ຳຖ້ວມ ນັບໄດ້ວ່າ ເປັນໄພທຳມະຊາດທີ່ຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ກັບການຜະລິດເຂົ້າຢູ່ ສປປ ລາວ, ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ຕາມທົ່ງພຽງທີ່ຕັ້ງຢູ່ເລາະລຽບ ຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາຂອງມັນ. ໃນນັ້ນທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ ກໍເປັນເຂດນຶ່ງທີ່ມີບັນຫານ້ຳຖ້ວມຊຳເຮື້ອ ເຊິ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເຂົ້າຢູ່ໃນເຂດນີ້ ບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ມີການປ່ຽນແປງໃນແຕ່ລະປີ ເຖິງ 50%. ແນວໃດກໍຕາມ ຊາວນາທີ່ດຳລົງຊີວິດ ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມຂອງທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ ກໍຍັງທຳການປູກເຂົ້າຢູ່. ທັງນີ້ ກໍຍ້ອນວ່າ ການປູກເຂົ້າໄດ້ກາຍເປັນວັດທະນະທຳ ທີ່ຕິດພັນກັບວິຖີຊີວິດ ຂອງຊາວນາລາວ. ດັ່ງນັ້ນ ມັນຈຶ່ງເປັນເລື່ອງຍາກ ທີ່ຈະຫັນປ່ຽນວິຖີຊີວິດ ຂອງພວກເຂົາ ໃຫ້ຫັນໄປປູກພືດອື່ນທົດແທນການປູກເຂົ້າ, ຍ້ອນວ່າ ເຂົາເປັນອາຫານຫຼັກຂອງຄົນລາວ. ດັ່ງນັ້ນ ການຊອກທາງອອກໃຫ້ກັບຊາວນາ ໂດຍເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດດຳລົງຊີວິດ ຢູ່ຮ່ວມກັບສະພາບນ້ຳຖ້ວມໄດ້ ຖືວ່າເປັນເລື່ອງທີ່ນັກວິຊາການ ຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ ໄດ້ມີການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າຕະຫຼອດມາ. ການສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວນາລາວ ໄດ້ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທົນນ້ຳຖ້ວມ ກໍຈະເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງ ໃຫ້ແກ່ຊາວນາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນເສຍຫາຍ ທີ່ອາດເກີດຈາກ ໄພນ້ຳຖ້ວມໄດ້.

ໃນປີ 2003, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າສາກົນ (ອີຣີ), ເຊິ່ງມີສຳນັກງານຕັ້ງ ຢູ່ ປະເທດຟິລິບປິນ ໄດ້ພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1 ໃຫ້ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບນ້ຳຖ້ວມ ໂດຍການຖ່າຍຍືນທົນນ້ຳຖ້ວມ ຈາກແນວພັນ IR40931-33-1-3-2 ເຂົ້າໃສ່ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1 ໂດຍໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການປະສົມພັນ ກັບແມ່ພັນ (ທ່າດອກຄຳ1) ຈຳນວນ 3 ຄັ້ງ (IR40931-33-1-3-2/3*TDK1) ແລະ ໄດ້ນຳໃຊ້ເຕັກນິກທາງດ້ານໂມເລກູນເຂົ້າຊ່ວຍ ໃນການຄັດເລືອກ ຈົນໄດ້ສາຍພັນຄົງຕົວ ແລະ ຕັ້ງຊື່ສາຍພັນວ່າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ (TDK1-Sub1).

ໃນທ້າຍປີ 2008, ອີຣີ ໄດ້ສົ່ງແນວພັນນີ້ ມາໃຫ້ ສປປ ລາວ ຜ່ານສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ. ໃນລະດູຝົນປີ 2009, ພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືກັບບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2, ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ, ໜ່ວຍງານປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່, ໄດ້ນຳເອົາແນວພັນດັ່ງກ່າວ ມາທົດສອບ ຢູ່ 9 ບ້ານທີ່ນອນໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ ຂອງ 4 ຕົວເມືອງ ຄື: ມະຫາໄຊ, ເຊບັ້ງໄຟ, ໜອງບົກ ແລະ ໄຊບູລີ. ໃນລະດູຝົນ ປີ 2010, ໄດ້ສືບຕໍ່ທົດສອບໃນ 40 ບ້ານ ທີ່ນອນໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມຂອງ 5 ຕົວເມືອງ ຄື: ຍົມມະລາດ, ມະຫາໄຊ, ເຊບັ້ງໄຟ, ໜອງບົກ ແລະ ໄຊບູລີ. ວັດຖຸປະສົງ ແມ່ນ (1) ສຶກສາການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມຂອງແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃນພື້ນທີ່ນ້ຳຖ້ວມຕົວຈິງ, (2) ເພື່ອກຳນົດເຕັກນິກວິທີການນຳໃຊ້ ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມກັບສະພາບແວດລ້ອມຂອງພື້ນທີ່ຕົວຈິງ, (3) ຍົກສະມັດຕະພາບການຜະລິດເຂົ້າໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ ໂດຍສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວນານຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ແລະ (4) ພັດທະນາຊາວນາທີ່ດຳລົງຊີວິດໃນເຂດນີ້ ໃຫ້ກາຍເປັນນັກຜະລິດເມັດພັນເຂົ້າຂັ້ນບ້ານ ເພື່ອການນຳໃຊ້ແນວພັນ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ການສຶກສາ

ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ເຮັດການສຶກສາ

ການທົດລອງໄດ້ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດູຝົນ ປີ 2009 ແລະ 2010 ຢູ່ໃນບ້ານທີ່ຕັ້ງໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມຂອງທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ, ສ່ວນໃນລະດູແລ້ງ ປີ 2009-2010 ແລະ 2010-2011 ແມ່ນໄດ້ທຳການຜະລິດເມັດພັນແບບຊາວນາມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີເມັດພັນພຽງພໍສຳລັບແຈກຢາຍໃຫ້ຊາວນາ ໃນການທົດລອງນຳໃຊ້ ໃນພື້ນທີ່ນ້ຳຖ້ວມຕົວຈິງ.

ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

ການທົດລອງນໍາໃຊ້

ໃນລະດູຝົນ ປີ 2009 ໄດ້ທົດລອງນໍາໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ໃນເຂດພື້ນທີ່ນໍ້າຖ້ວມຕົວຈິງຂອງທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ ແລະ ໄດ້ນໍາໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄໍາ1 ເປັນຕົວຢືນ. ການທົດລອງ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ໃນ 9 ຈຸດງລະບ້ານ, ໃນແຕ່ລະບ້ານ ມີຊາວນາ 1 ຄອບຄົວ ເຂົ້າຮ່ວມ. ສະຖານທີ່ສໍາລັບການທົດລອງ ແມ່ນໄດ້ເລືອກເອົາໂຮ່ນາທີ່ມີປະຫວັດເຄີຍຖືກນໍາຖ້ວມມາກ່ອນ. ແນວພັນທີ່ໄດ້ແຈກຢາຍໃຫ້ແກ່ຊາວນາ ເພື່ອທໍາການທົດລອງນໍາໃຊ້ໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເອົາມາຈາກ ສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ, ເຊິ່ງ 1 ຄອບຄົວ ໄດ້ຮັບເມັດພັນຈໍານວນ 0.4 ກລ. ການຕົກກັກ ແລະ ບັກດໍາແມ່ນໄດ້ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ ຂອງຊາວນາ ແຕ່ຢູ່ພາຍໄຕ້ການຕິດຕາມ ແລະ ຊີ້ນໍາຢ່າງໄກ້ຊິດ ຈາກນັກວິຊາການ. ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກໍາປະກອບດ້ວຍ ຈໍານວນມື້ນໍາຖ້ວມ, ຄວາມເລິກຂອງນໍ້າ, ປະເພດຂອງນໍ້າຖ້ວມ, ເປີເຊັນການລອດຕາຍຂອງຕົ້ນເຂົ້າ, ຜົນຜະລິດຕໍ່ເຮັກຕາ ແລະ ຄຸນນະພາບການກິນ.

ໃນລະດູຝົນປີ 2010, ການທົດລອງນໍາໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທັງໝົດໃນ 40 ບ້ານ, ທີ່ນອນຢູ່ໃນເຂດນໍ້າຖ້ວມ ຂອງທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ, ມີຊາວນາເຂົ້າຮ່ວມຈໍານວນ 195 ຄອບຄົວ. ແນວພັນທີ່ໄດ້ແຈກຢາຍໃຫ້ແກ່ຊາວນາ ໃນລະດູນີ້ ມີທັງໝົດ 1,646 ກລ. ແນວພັນທັງໝົດ ແມ່ນທາງບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ, ໜ່ວຍງານບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໄດ້ຊື້ຈາກຊາວນາ ທີ່ໄດ້ຜະລິດໃນລະດູແລ້ງ ປີ 2009-2010. ໃນລະດູນີ້ ການທົດລອງໄດ້ປູກເປັນແປງໃຫຍ່ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ ຂອງຊາວນາ, ສ່ວນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຈໍານວນມື້ນໍາຖ້ວມ, ຄວາມເລິກຂອງນໍ້າຖ້ວມ, ປະເພດຂອງນໍ້າຖ້ວມ, ເປີເຊັນການລອດຕາຍ

ຜົນຜະລິດຕໍ່ເຮັກຕາ ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດ ໂດຍນັກວິຊາການ.

ການຜະລິດເມັດພັນ

ຄຽງຄູ່ກັບການທົດລອງນັ້ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນໍາໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ໃຫ້ມີເມັດພັນພຽງພໍ ທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ສໍາລັບການແຈກຢາຍໃຫ້ກັບຊາວນາ, ດັ່ງນັ້ນ ໃນລະດູແລ້ງ ປີ 2009-2010, ໄດ້ແຈກຢາຍ ເມັດພັນຈໍານວນ 130 ກລ ທີ່ເກັບຄືນຈາກຊາວນາ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການທົດລອງໃນລະດູຝົນ ປີ 2009 ໃຫ້ກັບຊາວນາ ຈໍານວນ 9 ຄອບຄົວ ທີ່ດໍາລົງຊີວິດໃນ 6 ບ້ານ ຂອງ 4 ຕົວເມືອງ ເພື່ອຜະລິດເມັດພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ໃນລະດູແລ້ງ ປີ 2010-11, ໄດ້ຮ່ວມມືກັບ ຊາວນາຈໍານວນ 35 ຄອບຄົວ ທີ່ດໍາລົງຊີວິດໃນ 18 ບ້ານ ຂອງ 5 ເມືອງ ເພື່ອຜະລິດເມັດພັນ ໃນເມື່ອທີ່ 11 ຮຕ. ຜົນຜະລິດທີ່ຊາວນາຜະລິດໄດ້ທັງໝົດ ແມ່ນທາງບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ ເປັນຜູ້ເກັບຊື້ ເພື່ອແຈກຢາຍໃຫ້ແກ່ຊາວນາປູກໃນລະດູຝົນ.

ການຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອສ້າງນັກຜະລິດ ເມັດພັນຂັ້ນບ້ານ

ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງໃນຊຸມຊົນທີ່ມີບັນຫາກັບນໍ້າຖ້ວມ, ການຝຶກອົບຮົມເພື່ອສ້າງຊາວນາ ໃຫ້ກາຍເປັນນັກຜະລິດເມັດພັນເຂົ້າຂັ້ນບ້ານ ຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນ. ນັບແຕ່ລະດູແລ້ງ ປີ 2009-2010 ເປັນຕົ້ນມາ ໄດ້ມີການຝຶກອົບຮົມເຕັກນິກການຜະລິດເມັດພັນເຂົ້າໃຫ້ແກ່ຊາວນາທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກໍາ. ການຝຶກອົບຮົມ ແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນພື້ນທີ່ທໍາການຜະລິດເມັດພັນຕົວຈິງ ແລະ ຝຶກຢູ່ສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ ເຊິ່ງຊ່ຽວຊານຈາກສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ ເປັນຜູ້ຝຶກອົບຮົມໃຫ້.

ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ສິນທະນາ

ການທົດລອງນໍາໃຊ້

ໃນລະດູຜົນ ປີ 2009, ນໍ້າຖ້ວມຈຸດທົດລອງ ທັງໝົດ 7 ຈຸດ ຈາກ 9 ຈຸດທົດລອງ, ໃນນັ້ນ ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ ເມືອງມະຫາໄຊ ຖືກນໍາຖ້ວມ ທັງໝົດ 3 ຈຸດ: (1) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ ບ້ານນາກງວ ນໍ້າຖ້ວມແປງທົດລອງເປັນເວລາ 12 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 8-19/8/2009, ໃນຄວາມເລິກ 3 ແມັດ, ປະເພດຂອງນໍ້າຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ນໍ້າຂຸ້ນ. ຫຼັງຈາກນໍາບົກແຫ້ງລົງແລ້ວ ແນວພັນ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ລອດຕາຍ 85% ແຕ່ແນວພັນ ທ່າດອກຄໍາ1 ທີ່ນໍາໃຊ້ເປັນຕົວຢືນ ລອດຕາຍ 30%. (2) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານສົມສະນຸກ ນໍ້າຖ້ວມແປງທົດລອງ ເປັນເວລາ 10 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 9-18/8/2009, ໃນຄວາມເລິກ 1.5 ແມັດ, ນໍ້າຖ້ວມຈຸດນີ້ ເປັນນໍ້າຖ້ວມໄຫຼ ແລະ ນໍ້າໃສ, ຫຼັງຈາກນໍາບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນທັງ 2 ລອດຕາຍ 100%. (3) ຈຸດທົດລອງຢູ່ບ້ານດ້າງ ນໍ້າຖ້ວມເປັນເວລາ 17 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 6-23/8/2009 ໃນຄວາມເລິກ 3.3 ແມັດ, ນໍ້າຖ້ວມຈຸດນີ້ ເປັນນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ນໍ້າຂຸ້ນ, ຫຼັງຈາກນໍາບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ລອດຕາຍ 60% ແລະ ແນວພັນ ທ່າດອກຄໍາ1 ທີ່ໃຊ້ເປັນຕົວຢືນ ລອດຕາຍ 10%. ຈາກຂໍ້ມູນນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ສາມາດທົນທານຕໍ່ກັບນໍ້າຖ້ວມໄດ້ດີກວ່າແນວພັນຕົວຢືນ ແຕ່ຍ້ອນໄພແຫ້ງແລ້ງ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດ ເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດໄດ້ ທັງ 3 ຈຸດທົດລອງ.

ຈຸດທົດລອງຢູ່ເມືອງເຊບັ້ງໄຟ ພົບວ່າ ນໍ້າຖ້ວມ ທັງ 2 ຈຸດ: (1) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານນາພອກທ່າ ນໍ້າຖ້ວມເປັນເວລາ 11 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 11-21/8/2009 ໃນຄວາມເລິກ 2.4 ແມັດ, ປະເພດນໍ້າຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ນໍ້າຂຸ້ນ. ຫຼັງຈາກນໍາບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນທົດສອບ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ລອດຕາຍ 60% ແລະ ໃຫ້ສະມັດຕະພາບ ສະເລ່ຍ 2.2

ຕ/ຮຕ, ໃນຂະນະດຽວກັນ ແນວພັນທ່າດອກຄໍາ1 ທີ່ໃຊ້ເປັນຕົວຢືນ ຕາຍ 100%. (2) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານສົມສະອາດນໍ້າຖ້ວມ ເປັນເວລາ 11 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 10-20/8/2009 ໃນຄວາມເລິກ 2 ແມັດ, ປະເພດນໍ້າຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນໍ້າຖ້ວມໄຫຼ ແລະ ນໍ້າໃສ, ຫຼັງຈາກນໍາບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນ ທົດສອບທັງ 2 ລອດຕາຍ 100%, ແຕ່ແນວພັນ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2.3 ຕ/ຮຕ ໃນຂະນະທີ່ແນວພັນຕົວຢືນ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 1.3 ຕ/ຮຕ. ຂໍ້ມູນນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແນວພັນເຂົ້າທົ່ວໄປ ສາມາດທົນທານຕໍ່ກັບນໍ້າຖ້ວມໄຫຼໄດ້ ແຕ່ຜົນຜະລິດ ຈະຕໍ່າກວ່າ ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ເຖິງ 43%.

ຈຸດທົດລອງຢູ່ເມືອງໄຊບູລີ ພົບວ່າ ມີນໍ້າຖ້ວມ 2 ຈຸດ ຄື (1) ຈຸດທົດລອງຢູ່ບ້ານຕົ້ນແຫນ (ທ່າສີໂຄ) ມີນໍ້າຖ້ວມເປັນເວລາ 13 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 9-21/8/2009 ໃນຄວາມເລິກ 2.7 ແມັດ, ປະເພດນໍ້າຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ນໍ້າຂຸ້ນ, ຫຼັງຈາກນໍາບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ລອດຕາຍ 85% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 1.4 ຕ/ຮ ສ່ວນຕົວຢືນ ທ່າດອກຄໍາ1 ລອດຕາຍ 30% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 0.5 ຕ/ຮຕ. (2) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານບຶງເຊ ນໍ້າຖ້ວມເປັນເວລາ 8 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 8-13/8/2009, ປະເພດນໍ້າຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນໍ້າຖ້ວມໄຫຼ ແລະ ນໍ້າໃສ, ຫຼັງຈາກ ນໍາບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນທັງ 2 ລອດຕາຍ 100% ແຕ່ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກ ຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2.18 ຕ/ຮຕ ໃນຂະນະທີ່ຕົວຢືນ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 1.28 ຕ/ຮຕ. ຈາກຂໍ້ມູນໃນ 2 ຈຸດທົດລອງນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ພາຍໃຕ້ສະພາບນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄໍາ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດດີລົ້ນແນວພັນຕົວຢືນ ແຕ່ 70-180%.

ໃນລະດູຜົນປີ 2010, ນໍ້າໄດ້ຖ້ວມແປງທົດລອງ ທັງໝົດ 7 ຈຸດ ຈາກ 40 ຈຸດທົດລອງ, ໃນນັ້ນ ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ເມືອງຍົມມະລາດ ນໍ້າຖ້ວມ

ຢູ່ຈຸດບ້ານໂພນແຊດ ເປັນເວລາ 7 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 4-11/10/2010 ໃນຄວາມເລິກ 1 ແມັດ, ປະເພດນ້ຳຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມໃສ ແລະ ນ້ຳໄຫຼ. ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ແນວພັນທົດສອບ ທັງໝົດ ລອດຕາຍ 100% ແຕ່ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 3 ຕ/ຮຕ ໃນຂະນະທີ່ ແນວພັນຕົວຍືນ ເຊິ່ງເປັນແນວພັນພື້ນເມືອງ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2 ຕ/ຮຕ.

ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ ເມືອງມະຫາໄຊ ຖືກນຳຖ້ວມທັງໝົດ 3 ຈຸດ: (1) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານນາກງວ ນ້ຳຖ້ວມແປງທົດລອງ ເປັນເວລາ 11 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 3-13/10/2010, ໃນຄວາມເລິກ 2 ແມັດ, ປະເພດຂອງນ້ຳຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ນ້ຳຂຸ້ນ ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ລອດຕາຍ 100% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2.4 ຕ/ຮຕ ສ່ວນແນວພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ນຳໃຊ້ເປັນຕົວຍືນ ລອດຕາຍ 30% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດພຽງ 0.3 ຕ/ຮຕ. (2) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານສົມສະນຸກ ນ້ຳຖ້ວມແປງທົດລອງ ເປັນເວລາ 6 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 5-11/10/2010, ໃນຄວາມເລິກ 1.5 ແມັດ, ນ້ຳຖ້ວມຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມໄຫຼ ແລະ ນ້ຳໃສ, ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນທັງ 2 ລອດຕາຍ 100% ແຕ່ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2.5 ຕ/ຮຕ ສ່ວນແນວພັນພື້ນເມືອງ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 1.87 ຕ/ຮຕ. (3) ຈຸດທົດລອງຢູ່ບ້ານດ້າງ ນ້ຳຖ້ວມເປັນເວລາ 17 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 2-9/10/2010 ໃນຄວາມເລິກ 2.5 ແມັດ, ນ້ຳຖ້ວມຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ນ້ຳຂຸ້ນ, ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ລອດຕາຍ 100% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 1.7 ຕ/ຮຕ ສ່ວນແນວພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ໃຊ້ເປັນຕົວຍືນ ລອດຕາຍ 30% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 0.5 ຕ/ຮຕ. ຈາກຂໍ້ມູນນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແນວພັນ ເຂົ້າທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ສາມາດທົນທານຕໍ່ກັບນ້ຳຖ້ວມໄດ້ດີກວ່າ ແນວພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ນຳໃຊ້ເປັນພັນຕົວຍືນ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະ

ລິດດີກວ່າ ແຕ່ 33% ຢູ່ບ້ານສົມສະນຸກ ຫາ 70% ຢູ່ບ້ານນາກງວ.

ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ເມືອງເຊບັ້ງໄຟ ນ້ຳຖ້ວມຢູ່ບ້ານນາພອກທ່າ ເປັນເວລາ 9 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 28/8-5/9/2010 ໃນຄວາມເລິກ 1 ແມັດ. ນ້ຳຖ້ວມຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ນ້ຳຂຸ້ນ, ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນທັງ 2 ລອດຕາຍ 100% ແຕ່ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 3.5 ຕ/ຮຕ ສ່ວນແນວພັນພື້ນເມືອງ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2.4 ຕ/ຮຕ.

ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ເມືອງໄຊບູລີ ນ້ຳຖ້ວມທັງໝົດ 3 ຈຸດທົດລອງ ໄດ້ແກ່ (1) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານທາດຄຳດີ ນ້ຳຖ້ວມແປງທົດລອງ ເປັນເວລາ 9 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 29/8-6/9/2010, ໃນຄວາມເລິກ 1 ແມັດ, ປະເພດຂອງນ້ຳຖ້ວມຢູ່ຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ນ້ຳຂຸ້ນ ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ແນວພັນທັງ 2 ລອດຕາຍ 100% ແຕ່ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2.5 ຕ/ຮຕ ສ່ວນແນວພັນພື້ນເມືອງ ໃຫ້ຜົນຜະລິດພຽງ 2.2 ຕ/ຮຕ. (2) ຈຸດທົດລອງຢູ່ບ້ານຕົ້ນແຫນ ນ້ຳຖ້ວມແປງທົດລອງ 2 ຄັ້ງ ຄັ້ງທີ 1 ຖ້ວມເປັນເວລາ 9 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 24/8-1/9/2010, ໃນຄວາມເລິກ 2 ແມັດ ແລະ ຖ້ວມຄັ້ງທີ 2 ເປັນເວລາ 7 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 7-14/10/2010 ໃນຄວາມເລິກ 2 ແມັດ ນ້ຳຖ້ວມຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ນ້ຳຂຸ້ນ, ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ລອດຕາຍ 95% ແລະ 100% ຕາມລຳດັບ ໃນຂະນະທີ່ແນວພັນຕົວຍືນ ລອດຕາຍ 50 ແລະ 70% ຕາມລຳດັບ. ສິ່ງທີ່ໜ້າສົນໃຈກໍຄື ແນວພັນທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 1.4 ຕ/ຮຕ ສ່ວນແນວພັນພື້ນເມືອງ ບໍ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດ. (3) ຈຸດທົດລອງ ຢູ່ບ້ານຄຳສະຫວ່າງ ນ້ຳຖ້ວມເປັນເວລາ 14 ມື້ ແຕ່ວັນທີ 8-21/8/2010, ໃນຄວາມເລິກ 3 ແມັດ, ນ້ຳຖ້ວມຈຸດນີ້ ເປັນນ້ຳຖ້ວມຂັງ ແລະ ນ້ຳຂຸ້ນ, ຫຼັງຈາກນຳບົກແຫ້ງລົງ ພົບວ່າ ແນວພັນ ທ່າດອກ

ຄຳ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ລອດຕາຍ 75% ແລະ ໃຫ້ຜົນ ຜະລິດ 2.4 ຕ/ຮຕ ໃນຂະນະທີ່ແນວພັນຕົວ ຢືນ ລອດຕາຍ 30% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດ 0.6 ຕ/ ຮຕ. ແນວພັນ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນໍ້າຖ້ວມ ມີອາ ຍຸສະເລ່ຍ ປະມານ 140-145 ມື້, ອາຍຸເຂົ້າຈະ ແກ່ຍາວອອກໄປ ໃນກໍລະນີຖືກນໍ້າຖ້ວມ.

ການຜະລິດເມັດພັນ

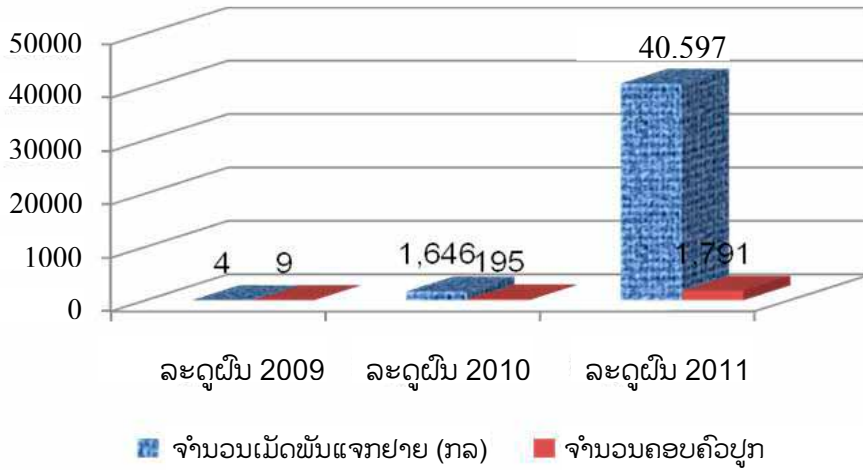
ໃນລະດູແລ້ງ ປີ 2009-2010, ເມັດພັນ ທີ່ຊາວນາສາມາດຜະລິດໄດ້ທັງໝົດ 2.078 ກລ. ໃນນັ້ນ ໄດ້ແຈກຢາຍເມັດພັນ ຈຳນວນ 1,646 ກລ ໃຫ້ຊາວນາ 195 ຄອບຄົວ ທີ່ດຳລົງຊີວິດ ໃນ 40 ບ້ານ ຂອງ 5 ຕົວເມືອງ ເພື່ອປູກໃນເຂດທີ່ມີ ຄວາມສູງກັບນໍ້າຖ້ວມ ໃນລະດູຝົນ ປີ 2010.

ໃນລະດູແລ້ງ ປີ 2010-11, ໄດ້ຮ່ວມ ມີກັບຊາວນາ ຈຳນວນ 35 ຄອບຄົວ ທີ່ດຳ ລົງຊີວິດ ໃນ 18 ບ້ານ ຂອງ 5 ເມືອງ ເພື່ອຜະລິດ ເມັດພັນ ແບບຊາວນາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນເນື້ອທີ 11 ຮຕ ໄດ້ຜົນຜະລິດທັງໝົດ 42,297 ກລ, ໄດ້ ສະມັດຕະພາບສະເລ່ຍ ທົ່ວທັງ 5 ຕົວເມືອງ 3.8 ໂຕນ/ຮຕ ແລະ ໄດ້ສະມັດຕະພາບສູງສຸດ ເຖິງ 5.5 ໂຕນ/ຮຕ.

ໃນລະດູຝົນ ປີ 2011, ບໍລິສັດໄຟຟ້າ ນໍ້າເທີນ 2, ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ ໄດ້ ຊື້ເມັດພັນ ນຳຊາວນາທີ່ໄດ້ຜະລິດ ແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ ຈຳນວນ 40,575 ກລ ແລະ ໄດ້ແຈກຢາຍ ໃຫ້ແກ່ຊາວນາ ຈຳນວນ 1,791 ຄອບຄົວ ທີ່ ດຳລົງຊີວິດ ໃນ 86 ບ້ານ ຂອງ 5 ເມືອງ ເພື່ອ ປູກ ໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສູງກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ (ແຜນ ວາດ 1).

ການຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອສ້າງນັກຜະລິດ ເມັດພັນ ຂັ້ນບ້ານ

ຊາວນາຈຳນວນທັງໝົດ 34 ຄົນ, ທີ່ດຳ ລົງຊີວິດ ໃນ 17 ບ້ານ ຂອງ 5 ຕົວເມືອງ ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຕັກນິກການຜະລິດເມັດ ພັນເຂົ້າ, ໃນນັ້ນ ມີຊາວນາຈຳນວນ 8 ຄົນ ທີ່ ດຳລົງຊີວິດໃນ 8 ບ້ານ ຂອງ 4 ເມືອງສາມາດເປັນ ນັກຜະລິດເມັດພັນເຂົ້າໄດ້ (ຕາຕະລາງ 1).

ແຜນວາດ 1: ສະແດງຈຳນວນເມັດພັນເຂົ້າທົນນໍ້າຖ້ວມ ທີ່ໄດ້ແຈກຢາຍ ແລະ ຈຳນວນຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ຮັບເມັດພັນເຂົ້າ.

ຕາຕະລາງ 1: ລາຍຊື່ຊາວນາ ນັກຜະລິດເມັດພັນເຂົ້າ.

ລ/ດ	ຊື່	ບ້ານ	ເມືອງ	ແຂວງ
1	ທ. ພົມມາ	ມະຫາໄຊເໜືອ	ມະຫາໄຊ	ຄຳມ່ວນ
2	ທ. ສົມພົງ	ສົມສະນຸກ	ມະຫາໄຊ	ຄຳມ່ວນ
3	ທ. ສີພະນົມ	ນາວາງເໜືອ	ໜອງບົກ	ຄຳມ່ວນ
4	ທ. ສີຮອງ	ຜັກອີຕູ່	ໜອງບົກ	ຄຳມ່ວນ
5	ທ. ນວນຕາ	ຢາງຄຳ	ເຊບັ້ງໄຟ	ຄຳມ່ວນ
6	ທ. ສີວິໄຊ	ນາພອກທ່າ	ເຊບັ້ງໄຟ	ຄຳມ່ວນ
7	ທ. ສີສະຫວາດ	ແກ້ງໄພສີ	ໄຊບູລີ	ສະຫວັນນະເຂດ
8	ທ. ບຸນມິ	ສົມສະອາດ	ໄຊບູລີ	ສະຫວັນນະເຂດ

ສະຫຼຸບ ແລະ ແນະນຳ

ຜົນຂອງການສຶກສາລັກສະນະຂອງນ້ຳຖ້ວມ ໃນລະດູຝົນ ປີ 2009 ແລະ 2010 ຢູ່ໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມຂອງ 40 ຫຼຸບ້ານ ທີ່ຂຶ້ນກັບ 5 ຕົວເມືອງ ຄື: ເມືອງຍົມມະລາດ, ເມືອງມະຫາໄຊ, ເມືອງເຊບັ້ງໄຟ, ເມືອງໜອງບົກ, ແຂວງຄຳມ່ວນ ແລະ ເມືອງໄຊບູລີ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ພົບວ່າ ນ້ຳຖ້ວມຢູ່ໃນເຂດນີ້ ມີຢູ່ 2 ປະເພດ ຄື: ນ້ຳຖ້ວມໄຫຼ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມຂັງ. ນ້ຳຖ້ວມໄຫຼ ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເຂົ້າເສຍຫາຍປະມານ 50% ແຕ່ນ້ຳຖ້ວມຂັງສາມາດເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເຂົ້າເສຍຫາຍເຖິງ 100%.

ຈາກຂໍ້ມູນ 2 ປີ ກໍຍັງພົບວ່າ ຈຸດທົດລອງຢູ່ບ້ານດ້າງ, ເມືອງມະຫາໄຊ ເປັນຈຸດນ້ຳຖ້ວມດົນທີ່ສຸດ ເຊິ່ງໃຊ້ເວລາ ສະເລ່ຍ 17 ມື້ ແລະ ມີຄວາມເລິກຂອງນ້ຳຖ້ວມສະເລ່ຍ ປະມານ 2.9 ແມັດ. ພາຍໃຕ້ສະພາບນ້ຳຖ້ວມຂັງ ຢູ່ຈຸດທົດລອງນີ້ ພົບວ່າ ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ມີເປົ້ເຊັ່ນລອດຕາຍສະເລ່ຍ ປະມານ 80% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສະເລ່ຍ ປະມານ 1.7 ໂຕນ/ຮຕ, ໃນຂະນະທີ່ແນວພັນພື້ນເມືອງ ມີເປົ້ເຊັ່ນການລອດຕາຍ ສະເລ່ຍ 20% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສະເລ່ຍ 0.5 ໂຕນ/ຮຕ. ນອກນີ້ ຍັງພົບວ່າ ຈຸດທົດລອງຢູ່ບ້ານຕົ້ນແຫນ ມີນ້ຳຖ້ວມເຖິງ 2 ຄັ້ງ ແຕ່ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ມີເປົ້ເຊັ່ນເຂົ້າລອດຕາຍສະເລ່ຍ 97% ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສະເລ່ຍ 1.4 ຕ/ຮຕ ໃນຂະນະທີ່ແນວພັນພື້ນເມືອງບໍ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດເລີຍ.

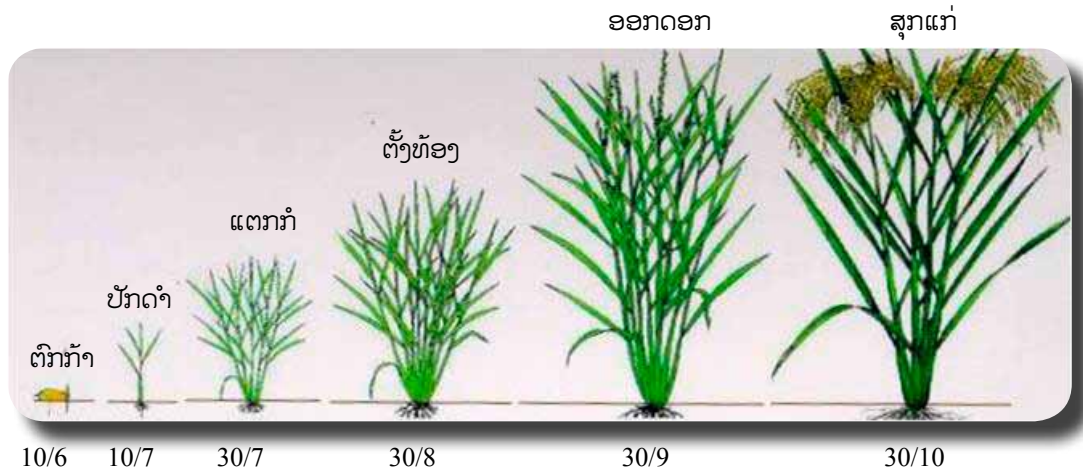
ແນວໃດກໍຕາມ ເປົ້ເຊັ່ນການຕາຍ ຂອງແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກ ຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ຈະຫຼາຍ ຫຼື ຫນ້ອຍນັ້ນ ແມ່ນຍັງຂຶ້ນກັບຈຳນວນມື້ຂອງນ້ຳຖ້ວມ, ຄວາມເລິກ, ຄວາມຊັນ, ອຸນຫະພູມຂອງນ້ຳ ແລະ ອາຍຸຂອງຕົ້ນເຂົ້າ ໃນເວລານ້ຳຖ້ວມ.

ນອກນີ້ຍັງພົບວ່າ ນ້ຳຖ້ວມຢູ່ໃນເຂດນີ້ ໄດ້ເລີ່ມແຕ່ ວັນທີ 10 ເດືອນ 8 ຫາ ວັນທີ 20, ເດືອນ 9 ປີ 2010, ແຕ່ໄລຍະ ແລະ ເວລາຂອງນ້ຳຖ້ວມ ຈະມີການປ່ຽນແປງ ໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງຈະຂຶ້ນກັບປະລິມານ ແລະ ເວລາ ຂອງນ້ຳຝົນທີ່ຕົກໃນປີນັ້ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ ປະຕິທິນການປູກເຂົ້າທົນນ້ຳຖ້ວມ ຈິ່ງເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ເພື່ອກຳນົດເວລາ ການປູກເຂົ້າໃຫ້ເໝາະສົມ ຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ (ຮູບ 1). ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ມີອາຍຸ ສະເລ່ຍ ປະມານ 140-145 ມື້, ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງແນະນຳໃຫ້ຕົກກ້າໃນ ວັນທີ 10, ເດືອນ 6 ແລະ ປັກດຳວັນທີ 10, ເດືອນ 7, ຂອງທຸກປີ ເຂົ້າຈະອອກດອກ ໃນວັນທີ 20, ເດືອນ 9 ແລະ ຈະໄດ້ເກັບກ່ຽວ ໃນວັນທີ 30, ເດືອນ 10.

ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ນ້ຳບໍ່ຖ້ວມ ໃນລະດູຝົນ ແນວພັນເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ ມີຄວາມສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດ 4.5 ຕ/ຮຕ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດເຖິງ 5.5 ຕ/ຮຕ ໃນລະດູແລ້ງ.

ສິ່ງທີ່ຄວນຮັບຮູ້ໄວ້ອີກອັນໜຶ່ງ ຄື: ນອກຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມແລ້ວ ໄພແຫ້ງແລ້ງກໍເປັນອຸປະສັກສຳຄັນອັນໜຶ່ງ ທີ່ເປັນຂໍ້ກົດໜ່ວງຕໍ່ກັບການຜະລິດເຂົ້າຢູ່ໃນເຂດນີ້. ໃນລະດູຝົນ ປີ 2009, ໄພແລ້ງໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ໃນທ້າຍລະດູການຜະລິດ (ເດືອນຕຸລາ) ຫຼັງຈາກເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມແລ້ວ ແລະ ໃນລະດູຝົນ ປີ 2010, ໄພແລ້ງໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນຕົ້ນລະດູການຜະລິດ (ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ມິຖຸນາ) ແລ້ວຕິດຕາມດ້ວຍໄພນ້ຳຖ້ວມ.

ຮູບ 1: ປະຕິທິນການປູກເຂົ້າ ທ່າດອກຄຳ1-ທົນນ້ຳຖ້ວມ.

ຮູບ 2: ໄລຍະນ້ຳຖ້ວມ ວັນທີ 10/8 ຫາ 20/9 ປີ 2010.

ຄຳຂອບໃຈ

ໃນນາມຜູ້ຊຽນຂໍສະແດງຄຳຂອບໃຈຢ່າງສູງ ມາຍັງທຸກໆທ່ານ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ໂດຍການອຸທິດເວລາ, ເທື່ອແຮງ ແລະ ຄຳແນະນຳ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊຽນ ຈົນເຮັດໃຫ້ວຽກງານທົດລອງ ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທົນນ້ຳຖ້ວມຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ ເຊບັ້ງໄຟ ປະສົບຜົນສຳເລັດໄດ້ດ້ວຍດີ ແລະ ໄດ້ຊຽນຄຳແນະນຳໃນການນຳໃຊ້ແນວພັນ ພ້ອມທັງໄດ້ແຈກຢາຍເມັດພັນໃຫ້ແກ່ຊາວນາທີ່ດຳລົງຊີວິດໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ ຂອງທົ່ງພຽງເຊບັ້ງໄຟ ໄດ້ນຳໃຊ້ເພື່ອບັນເທົາຜົນເສຍຫາຍ ຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ.

ສະແດງຄວາມຂອບໃຈພິເສດ ມາຍັງທ່ານ Francois Demoulin, ຜູ້ຈັດການເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ, ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2, ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນການທົດລອງ ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທົນນ້ຳຖ້ວມ ໃນເຂດຮັບຜິດຊອບຂອງບໍລິສັດ.

ສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ມາຍັງທີມງານ ບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່, ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ, ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ແລະ ພະນັກງານປະສານງານຂັ້ນເມືອງ ໃນ 5 ຕົວເມືອງ ທີ່ໄດ້ເສຍສະລະເວລາ ແລະ ອຸທິດເທື່ອແຮງ ເຂົ້າໃນວຽກງານນີ້ ຈົນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ.

ອັນທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ ຜູ້ຊຽນຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງຊາວນາທຸກໆທ່ານ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳທົດລອງນຳໃຊ້ ແລະ ຜະລິດເມັດພັນເພື່ອແຈກຢາຍໃຫ້ແກ່ຊາວນາຜູ້ອື່ນໆ.

ອີກເທື່ອນຶ່ງ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງ ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ເຂົ້າສາກົນ ທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າທົນນ້ຳຖ້ວມ ສຳລັບ ສປປ ລາວ.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງສູງມາຍັງ ຄະນະນຳ ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ທິດຊີ້ນຳ ໃນວຽກງານ ຄົ້ນຄວ້າ ທົດລອງ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

David J. M., 2007. Sub-1 rice new, vol. 1, No1, October to December 2007.

Inthapanya, P., Boulaphanh, C., Hatsadong and Schiller, J. M. 2006. The history of lowland rice variety improvement in Laos. P. 325-348. In: J. M. Schiller, M. B., Chanphengxay, M. B., Linquist, B. and Appa Rao, S. Rice in Laos. 457 p.

Inthapanya, P., Schiller, J. M., Surapong Sakrkarung, Tawee Kupkanchanakul, and Viravanh Ohannourath. 1995. Varietal improvement strategies for rainfed lowland environment of the Lao PDR: 1995-2000. P. 767-787. In: Fragile Live in Fragile Ecosystem.

Proceedings for the International Rice Research Conference, 13-17 February 1995, Los Banos, Philippines. Manila. IRRI.

Linquist, B. A., Keoboulapha, B., Sipaseuth and Inthapanya, P.. 2006. Rice production system in Laos. p. 29-46. In: Schiller, JM., Chanphengxay, M.B., Linquist, B. and Appa Rao, S. (ed). 457 p.

Schiller, J. M., Chanphengxay, M. B., Linquist. B and Appa Rao, S. 2006. Rice in Laos. IRRI. 457p.

Xangsayasane, P and Thavonsouk, N. 2009. Report on flood tolerant rice trial and demonstration in Khammouane and Savannakhet province. Namtheun 2 power company. Ltd and Rice & Cash Crop Research Center. 87 p.

Xangsayasane, P and Thavonsouk, N. 2009-10. Report on Seed multiplication of submergence tolerant rice varieties in Xebangfai flood-plain of Khammuane and Savannakhet provinces. Namtheun 2 power company. Ltd and Rice & Cash Crop Research Center. 23 p.

Xangsayasane, P and Thavonsouk, N. 2010. Two years of Submergence Tolerance Rice Trial, Demonstration and Use in Xebangfai flood plain. 65 p.

Xangsayasane, P and Thavonsouk, N. 2010-11. Report on seed production of the submergence tolerant rice variety in Xebangfai plain of Khammouane and Savannakhet province. 115 p.

ຮູບສະແດງ: ແບ່ງຜະລິດເມັດພັນ ຢູ່ ບ້ານແກ້ງໂພສີ, ເມືອງໄຊບູລີ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ໃນລະດູແລ້ງປີ 2010-11.

ຮູບສະແດງ 1: ໄລຍະປັກດຳໃໝ່

ຮູບສະແດງ 2: ໄລຍະສຸກແກ່

ນໍ້າຖ້ວມ 5 ມື້

ນໍ້າຖ້ວມ 20 ມື້

ນໍ້າຖ້ວມ 57 ມື້, ໄລຍະອອກດອກ

ນໍ້າຖ້ວມ 20 ມັ້

ນໍ້າຖ້ວມ 40 ມັ້

ໄລຍະເຂົ້າສຸກແກ່

ນໍ້າຖ້ວມ 75 ມື້

ໄລຍະສຸກແກ່